

**Spíš projde velbloud uchem jehly,
než vejde bohatý do Božího království.**

28. neděle v liturgickém mezidobí cyklu B

Evangelium (Mk 10,17-30)

Když se (Ježíš) vydával na cestu, přiběhl nějaký (člověk), poklekl před ním a ptal se ho: „Mistře dobrý, co musím dělat, abych dostal věčný život?“ Ježíš mu odpověděl: „Proč mě nazýváš dobrým? Nikdo není dobrý, jenom jeden: Bůh. Znáš přikázání: `Nezabiješ, nezcizoložíš, nepokradeš, nevydáš křivé svědectví, nebudeš podvádět, cti svého otce i matku!` „ On mu na to řekl: „Mistře, to všechno jsem zachovával od svého mládí.“ Ježíš na něho pohlédl s láskou a řekl mu: „Jedno ti schází: Jdi, prodej všechno, co máš, a rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi. Pak přijď a následuj mě!“ On pro to slovo zesmutněl a odešel zarmoucen, protože měl mnoho majetku. Ježíš se rozhlédl a řekl svým učedníkům: „Jak těžko vejdou do Božího království ti, kdo mají bohatství!“ Učedníci užasli nad jeho slovy. Ježíš jim však znovu řekl: „Děti, jak je těžké vejít do Božího království! Spíš projde velbloud uchem jehly, než vejde bohatý do Božího království.“ Oni užasli ještě víc a říkali si mezi sebou: „Kdo tedy může být spasen?“ Ježíš na ně pohlédl a řekl: „U lidí je to nemožné, ale ne u Boha. Vždyť u Boha je možné všechno.“ Tu mu řekl Petr: „My jsme opustili všechno a šli jsme za tebou.“ Ježíš odpověděl: „Amen, pravím vám: Nikdo není, kdo by opustil dům, bratry nebo sestry, matku nebo otce, děti nebo pole pro mě a pro evangelium, aby nedostal stokrát víc nyní v tomto čase: domy, bratry a sestry, matky a děti i pole, a to i přes pronásledování, a v budoucím věku život věčný. A tak mnozí první budou posledními a poslední prvními.“

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Když se (Ježíš) vydával na cestu, přiběhl nějaký (člověk), poklekl před ním a ptal se ho: „Mistře dobrý, co musím dělat, abych dostal věčný život?“ Pokleknutí vyjadřuje velkou úctu ke Kristu. Titul „mistře dobrý“ je v židovství nezvyklý. Touha po věčném životě se objevuje až v pozdním židovství, vlivem apokalyptické literatury. Otázka toho muže, na první pohled nepochopitelná (Zákon obsahoval vše, co bylo třeba ke spáse!), je srozumitelnější, pokud vezmeme v úvahu, že samotný Zákon potřeboval výklad. Položená otázka nemusí ještě prozrazovat, že Zákon tázajícímu „nestačí“.

Nikdo není dobrý, jenom jeden: Bůh. Znáš přikázání: `Nezabiješ, nezcizoložíš, nepokradeš, nevydáš křivé svědectví, nebudeš podvádět, cti svého otce i matku!` Je pozoruhodné, že Ježíš odmítá označení „dobrý“ a přisuzuje je jen Bohu. Navíc Ježíš zprvu jakoby odmítá odpovědět na otázku po „správné cestě“. Ve skutečnosti chce nejprve stanovit správné priority: tím největším (a jediným) dobrým je Bůh. Teprve v tomto světle je možné odpovědět na otázku, co dělat k dosažení „toho jediného Dobrého“.

Namátkou jsou uvedena některá přikázání. Přikázání „nepodvádět“ je souhrnem 9. a 10. příkazu. Nezdá se být přílehlavým častý výklad, že Ježíš záměrně uvádí přikázání vůči bližním („sociální rozměr“), protože onen člověk byl spíš soustředěn na vztah k Bohu. Hned z první Ježíšovy věty totiž vysvítá snaha „poopravit“ obraz Boha – on je ten jediný dobrý. A tak se zdá přiměřenější výklad, že Ježíš koriguje postoj tázajícího jak k Bohu, tak k bližním, jak je patrné jednak z výčtu přikázání, ale ještě více z následné výzvy prodat majetek a zisk věnovat potřebným.

Ježíš na něho pohlédl s láskou a řekl mu: „Jedno ti schází: Jdi, prodej všechno, co máš, a rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi. Pak přijď a následuj mě!“ Láskyplný pohled má disponovat boháče k ochotnému následování Mistra. Prodat vše ve prospěch chudých zaznívá jako překvapující výzva, jako požadavek radikálně nový, převyšující starozákonní nařízení, i když v helénistickém židovství bylo známé obrácení spojené se zřeknutím se majetku! Mistr jako zkušený učitel motivuje ujištěním, že „ztráta“ pozemského vlastnictví je ziskem jiného vlastnictví, v nebi! Toto zaslíbení koneckonců nebylo ničím novým, protože v židovství se běžně počítalo s nebeskou odměnou za skutky milosrdenství. Ještě pozoruhodnější je však druhá výzva: „následuj mě“. Prodej majetku kvůli chudým je podřízen jiné výzvě, následovat Krista. A tím je vlastně zodpovězena otázka hledajícího („co mám dělat?“). Bohatý člověk neodmítá přímo (a výslovně), ale mlčky, vzdálením se od Krista. Toto odmítnutí je provázeno smutkem. Krásně k tomu poznamenává sv. Bernard: „On nevlastnil svůj majetek: tento vlastnil jeho; kdyby to on vlastnil, byl by od toho svobodný“.

Ježíš se rozhlédl a řekl svým učedníkům: „Jak těžko vejdou do Božího království ti, kdo mají bohatství!“ Ježíšovo rozhlédnutí se po učednících dodává ještě větší váhu následným slovům. A Mistr skutečně vyslovuje velmi závažné varování: je těžké vejít do království jako bohatý. Podle těchto slov je zřejmé, že ne všichni jsou povoláni opustit majetek. V evangeliu se nikdy neadresuje výzva „opustit všechno“ všem. Navíc je zjevné, že majetek není nepřekonatelnou překážkou ke vstupu do Božího království: je sice těžké vejít do Božího království, ale pro Boha je možné i toto. Klement Alexandrijský ve svém komentáři k našemu textu říká, že dokonalí jsou indiferentní vůči bohatství, díky motivaci stravující láskou k Bohu a k duchovním věcem. A že bohatství není nutně neslučitelné s učednictvím, to nám ukazuje Mt 27,57-61, kde se mluví o bohatém učedníku Josefu z Arimatie.

Spíš projde velbloud uchem jehly, než vejde bohatý do Božího království. Rčení o velbloudu a uchu jehly plasticky vyjadřuje, jak je pro bohatého nemožné (bez Boží pomoci!) vejít do Božího království. V tehdejší Palestině

byl velbloud největším zvířetem, kdežto ucho jehly nejmenší možný otvor – takže máme vedle sebe dva protiklady. Polekaní učedníci se ptají, kdo tedy může být spasen – jejich otázka je v zásadě totožná s otázkou boháče. Ježíš odkazuje na Boží moc. To, co je třeba dělat, je spoléhat na Boží moc osvobozující od závislosti na majetku.

Ježíš odpověděl: „Amen, pravím vám: Nikdo není, kdo by opustil dům, bratry nebo sestry, matku nebo otce, děti nebo pole pro mě a pro evangelium, aby nedostal stokrát víc nyní v tomto čase (...) a v budoucím věku život věčný. Petrova otázka navazuje na Ježíšova slova o opuštění majetku. Kristus odpovídá příslibem odměny. I když v židovské literatuře nacházíme podobné výroky o nebeské odměně (např. za utrpení kvůli Zákonu), v evangeliu je zcela nová motivace: kvůli Kristu. Zaslíbení spásy má dvojí odměnu: v tomto věku a v budoucím. Přitom odměna „zde na zemi“ je pochopitelná jen na pozadí toho, že učedník žije v bratrsko-sesterském společenství, kde je sdílení majetku běžné.

A tak mnozí první budou posledními a poslední prvními. Poslední výrok, vyskytující se v různých kontextech, zde nabývá díky předchozím větám určitého konkrétního významu: prvními jsou míněni majetní, bohatí. A poslední jsou chudí kvůli Kristu. Je třeba podtrhnout, že není řečeno všichni první, ale jen mnozí: tím se tedy opět potvrzuje, že majetek jako takový není „absolutní překážkou“.

SHRNUTÍ

Není možné opustit dobré věci... bez poznání toho Lepšího. Proto ne nadarmo Kristus hned ze začátku "přesměrovává" pozornost mladíka na toho, který je Dobrý. Ale to není jediný Kristův "trik", jak vymanit tohoto člověka z pout majetku: pohlédne na něj s láskou, ujistí ho, že opuštěním majetku o nic nepřijde, ale bude mít poklad v nebi.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

Stalo se ti někdy, že sis hrál, maminka na tebe volala, a tys jí vůbec neslyšel, protože jsi byl moc zabraný do hry? Podobně na nás také někdy volá Bůh a něco nám chce říci – my ho ale neslyšíme, protože jsme příliš zaměstnaní svými věcmi... Zkusme se někdy přes den na chvíli zastavit a zeptat se: „Pane – a co bys mi asi zrovna teď chtěl říci?“

Starší:

Byla jednou jedna sklenička, která byla plná špíny. Vedle ní stál džbán plný čisté vody. Sklenička zatoužila po čisté vodě a prosila džbán, jestli by do ní nemohl svou čistou vodu nalít. Džbán jí odpověděl: „Nemohu do tebe nalít vodu, dokud ty nevyliješ svou špínu!“ Podobně i my v sobě máme někdy plno nápadů, myšlenek, názorů a přání, že se tam už Bůh se svými názory, nápady a přáními nevejde. To, co máme v sobě, může být někdy i docela dobré – ale dokud v sobě neuděláme trochu místa, Bůh k nám nebude moci přijít a dát nám právě to, co zrovna potřebujeme.

Zkusme si

Mladší / Starší:

Uklidit něco velkého do malého prostoru není žádná legrace! Zkuste třeba:

- Složit froté ručník do malého igelitového sáčku.
- Přidat dva nejteplejší svetry z vaší skříně do k ostatnímu učení do školního batohu.
- Přeložit papír formátu A4 devětkrát nebo víckrát.

Můžete pro ostatní doma nebo ve skupině vymyslet podobný úkol – kdo z vás pak vymyslí nejšikovnější způsob, jak zadání splnit? Proč nejdou obtížné úkoly splnit jen tak? Co je důležité, abychom při jejich plnění uspěli?